

KOPI

Psykiatrien i Region Nordjylland
Mølleparkvej 10
9000 Aalborg

Gammeltorv 22
DK-1457 København K

Tlf. +45 33 13 25 12
Fax +45 33 13 07 17

www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse: 10-14
Telefonisk henvendelse:
Man-tors 9-16, fre 9-15

J.nr. 1-40-74-0011-07: Inspektion af Aalborg Psykiatriske Sygehus

22 MRS. 2011

Den 17. september 2010 afgav jeg en opfølgingsrapport nr. 2 om min inspektion af Aalborg Psykiatriske Sygehus den 12. juni 2007. I rapporten bad jeg om yderligere oplysninger på 3 punkter.

J.nr. 2007-1470-424/MV3
Bedes oplyst ved henvendelse

Dok.nr. 43

Jeg har i den anledning modtaget en udtalelse af 22. december 2010 med bilag fra Psykiatrien i Region Nordjylland, Psykiatrilæden. Det fremgår at udtalelsen er udarbejdet i samarbejde med afdelingsledelsen på Aalborg Psykiatriske Sygehus.

Jeg skal herefter meddele følgende:

Ad 5.6. Medicin

Psykiatrien havde oplyst at det for tiden ikke var muligt at etablere en ordning med kvittering for restmedicin der afleveres til apoteket, da psykiatriens leverandør (sygehusapoteket) havde meddelt at de ikke gennemgår og kvitterer for returmedicin.

Jeg forstod det oplyste sådan at sygehusapoteket havde afslået en kvitteringsordning som f.eks. kunne bestå i at sygehuset selv skrev op hvad der blev afleveret, og i forbindelse med afleveringen til apoteket bad om apotekets kvittering, f.eks. i form af et stempel.

Baggrunden for min anbefaling om en kvittering fra apoteket var at en sådan kvittering kan være hensigtsmæssig for at undgå eventuel tvivl om hvad der sker med sygehusets restmedicin og heraf følgende uberettigede mistanker mod det personale der håndterer/afleverer restmedicinen.

Jeg bad sygehuset om at oplyse nærmere om den måde restmedicinen håndteres på inden aflevering til sygehusapoteket, herunder om den anvendte fremgangsmåde kan være med til at sikre at sygehuspersonalet ikke (uberettiget) mistænkes for at have tilegnet sig noget af medicinen.

Psykiatrien har i den anledning anført følgende:

”Som tidligere oplyst har Psykiatrien service fra sygehusapoteket, hvor en farmakonom kontrollerer medicin, sikrer distribuering til andre afsnit ved overskud af medicin mv. Dermed er der generelt meget lidt restmedicin, men returnering af restmedicin til sygehusapoteket sker i plomberet medicinkasse. Proceduren forud for plombering af medicinkassen varetages i sengeafsnittet af personale med kompetence til administration af medicin.

(...) Fra sengeafsnittene på Aalborg Psykiatriske Sygehus bringes medicinkassen af sygeplejerspersonale til et aflåst centralt rum, hvorfra sengeafsnittene afhenter medicin (egen aflåst boks til hvert sengeafsnit) og hvorfra kasser med returmedicin af portørfunktionen tages med til Aalborg Sygehus. Det er psykiatriens portørfunktion, der dagligt ca. 12.30 afleverer eventuel restmedicin og tomme medicinkasser til Aalborg Sygehus, sygehusapoteket og tager medicinkasser med ny medicin med retur til Aalborg Psykiatriske Sygehus.

...

Proceduren giver ikke en 100 % garanti for at en medarbejder ikke vil kunne tilegne sig restmedicin, men som anført er der meget begrænsede mængder restmedicin, som i øvrigt oftest ikke er af en type medicin som er attraktiv i misbrugssammenhæng.

Risikoen for at en medarbejder tilegner sig medicin er ikke specifik i relation til restmedicin, men må ses mere overordnet i forhold til tilgængelighed til medicin.

Det er i denne sammenhæng nødvendigt med tillid til de medarbejdere, som betros adgang til medicin. Arbejdsgangen på en sygehusafdeling vil ikke kunne fungere, hvis fx al medicinbehandling skal varetages af to medarbejdere.

Forbrug af medicin følges ved månedlige opgørelser over bestilling af medicin. Opstår mistanke om svind af medicin eller om at enkeltmedarbejdere har misbrugsproblemer som medfører risiko i forhold til adgang til medicin, tages hånd herom, jf. blandt andet psykiatriens retningslinje for rusmiddelpolitik (som er en tilføjelse til Region Nordjyllands rusmiddelpolitik).

Se endvidere følgende retningslinjer / instrukser, hvortil linkes:

...

De nævnte retningslinjer omfatter i alt 5 elektroniske dokumenter om medicinbehandling.

Jeg har noteret mig det oplyste om håndteringen af restmedicin. Da der kun er meget begrænsede medicinrester, og de normalt er af en type der ikke er attraktiv i misbrugssammenhæng, foretager jeg mig ikke mere vedrørende spørgsmålet om kvittering for restmedicin.

Jeg har samtidig noteret mig at sygehusets forbrug af medicin følges ved månedlige opgørelser over bestilling af medicin, og at sygehuset generelt er opmærksomt på et eventuelt svind af medicin eller eventuelle misbrugsproblemer hos enkelte medarbejdere.

Ad 5.18. Pårørendekontakt

Psykiatrien ville opfordre afdelingsledelserne til at indføre en procedure for indhentelse af skriftligt forhåndssamtykke til at videregive fortrolige oplysninger til pårørende – gerne ved brug af en standardblanket. Jeg bad Aalborg Psykiatriske Sygehus om at underrette mig om sygehusets opfølgning på denne opfordring.

Psykiatrien har oplyst at Psykiatrien "har implementeret brug af samtykkeblanket, som nærmere fastsat ved PRI-dokument (...)". Psykiatrien har henvist til to links og to bilag der omfatter henholdsvis en generel og en specifik samtykkeerklæring.

Det ene link er en instruks med titlen "Samtykkeerklæringer vedrørende indhentning og videregivelse af sundhedsoplysninger" der har været gældende fra 5. november 2010. De to bilag er knyttet til denne instruks.

Det andet link er en instruks med titlen "Inddragelse af patienter og pårørende i beslutninger vedrørende patientens behandling i Psykiatrien" der har været gældende fra 31. marts 2010.

Den generelle samtykkeerklæring skal ifølge førstnævnte instruks sikre dokumentation for at personalet har drøftet behovet for at videregive oplysninger med patienten, mens den specifikke samtykkeerklæring skal udfyldes i den konkrete videregivelsessituation.

De kliniske afdelinger kan ifølge instruksen vælge at anvende lokalt udarbejdede samtykke-erklæringer hvis de opfylder kravene i gældende lovgivning og regionale retningslinjer.

I den generelle samtykkeerklæring giver patienten tilladelse til at Psykiatrien i Region Nordjylland må udveksle oplysninger om patientens helbred og sociale forhold, og det skal herefter afkrydses om det er med patientens kommune (herunder socialpsykiatri, skole mv.) og/eller pårørende. Det er dernæst nævnt at oplysningerne skal bruges til at skabe sammenhæng i behandlingen og koordinere behandlingen med kommunens sociale tilbud. Endvidere er det nævnt at tilladelsen gælder for et år, men kan tilbagekaldes til enhver tid.

I den specifikke samtykkeerklæring giver patienten tilladelse til at Psykiatrien i Region Nordjylland udveksler oplysninger, og det skal herefter anføres hvem oplysningerne kan udveksles med, og hvad de vedrører.

Den generelle og den specifikke erklæring indeholder tilsammen – men ingen af dem hver for sig – de oplysninger der bør fremgå af en samtykkeblanket. Selv om det ikke udtrykkeligt af den nævnte instruks "Samtykkeerklæringer

vedrørende indhentning og videregivelse af sundhedsoplysninger” fremgår at begge erklæringer skal være udfyldt før der kan videregives fortrolige oplysninger, forstår jeg det oplyste i instruksen sådan at det er tilfældet.

Selv om instruksen må forstås sådan at begge erklæringer skal være udfyldt før der kan videregives fortrolige oplysninger, bør det efter min opfattelse også fremgå af selve erklæringerne. Af den generelle erklæring bør det således efter min opfattelse også fremgå at videregivelse af oplysninger er betinget af at patienten også har udfyldt og underskrevet en specifik samtykkeerklæring. Selv om den generelle erklæring oplyser om bortfald og muligheden for til enhver tid at tilbagekalde samtykket, bør den specifikke erklæring efter min opfattelse også oplyse herom eller henvise til den generelle erklæring.

Jeg beder Psykiatrien om at overveje at foretage disse tilføjelser og at underrette mig om resultatet af overvejelserne.

Ad 5.19. Besøg, visitation og adgang til telefonering mv.

Jeg noterede mig at Psykiatrien ville vurdere behovet for at fastlægge specifikke principper for beslutningsprocessen i forbindelse med beslutninger om begrænsninger og indgreb over for den enkelte patient. Jeg bad Psykiatrien om at underrette mig om resultatet af denne vurdering.

Psykiatrien oplyste at Psykiatriens PRI-udvalg (et tværfagligt udvalg der har afløst et tidligere lægefagligt instruksudvalg) havde besluttet at der skulle udarbejdes en fælles instruks for Psykiatrien i Region Nordjylland. Psykiatrien oplyste endvidere at instruksen var under udarbejdelse, og at den også vil inddrage de specifikke principper for beslutningsprocessen som der kan være anledning til at præcisere på instruksniveau.

Psykiatrien har oplyst at instruksen er blevet udarbejdet, og når den har været i høring i psykiatrien og er blevet godkendt, vil en kopi blive fremsendt til orientering.

Jeg afventer at modtage en kopi af instruksen når den foreligger i endelig form.

Opfølgning

Som det fremgår ovenfor, har jeg bedt om yderligere oplysninger under punkt 5.18 vedrørende samtykkeblanketter, og jeg afventer fortsat at modtage kopi af Psykiatriens instruks som nævnt under punkt. 5.19.

Underretning

Kopi af dette brev sendes til Aalborg Psykiatriske Sygehus, Folketingets Retsudvalg, Tilsynet i henhold til grundlovens § 71 og sygehusets patienter og pårørende.

Med venlig hilsen

Lennart Frandsen
Inspektionschef